

Profesorul Nicolae N. CONSTANTINESCU

Nicolae N. Constantinescu (27 martie 1920, București - 14 decembrie 2000, București) a fost un economist român, membru titular (1990) al Academiei Române.

În perioada 1931-1938 a urmat cursurile Liceului Comercial N. Bălcescu București, apoi Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, secțiile de științe economice teoretice, Economie particulară și Economie publică. A avut ca profesori pe Nicolae Iorga, Virgil Madgearu și Victor Slăvescu. Obține titlul de Doctor în economie în anul 1959 și pe cel de Doctor docent în Științe economice în anul 1972.

Din 1949 până în 1992 a desfășurat o bogată activitate didactică la Academia de Studii Economice din București, ca lector, conferențiar, profesor și șef de catedră, inițial la Catedra de Istorie economică (1954-1964) și ulterior la Catedra de Economie politică (1964-1985). Din 1992 a continuat să fie profesor consultant la ASE București.

În perioada 1957-1967 a fost cercetător științific și, ulterior, șef al Secției de istorie economică și istoria gândirii economice la Institutul de Cercetări Economice al Academiei Române.

A fost profesor invitat la Economic Development Institute of the World Bank, Washington, D.C. (semestrul de primăvară 1974).

A fost fondator (1990), ales prim-vicepreședinte și, din 1993, președinte al Asociației Generale a Economisților din România (AGER). La inițiativa sa a fost constituită Casa Economisților.

După ce în 1974 a fost ales membru corespondent al Academiei Române, din 1990 devine membru titular. În perioada 1990-1994 a fost ales Secretar General al acestui înalt for. Începând din 1992 a fost președinte al Secției de științe economice, juridice și sociologie a Academiei Române. A fost membru fondator al Fundației Naționale pentru Știință și Artă, fundație care își desfășoară activitatea sub egida Academiei Române.

A fost director al colegiului de redacție al publicației *Revista română de științe economice* (în limbile franceză și engleză), președinte al *Asociației de Management Ecologic și Dezvoltare Durabilă*, Fellow al Institutului de Dezvoltare Durabilă din Washington.

Domeniile care l-au interesat au fost: istoria economică și socială, istoria gândirii economice, teoria economică contemporană, metodologia cercetării științifice economice, problemele economiei de piață. A fost constructor al disciplinei de Istorie economică în învățământul superior economic.

A redactat - singur sau în colaborare - peste 600 de lucrări și studii, apărute în țară și peste hotare. Dintre cele mai importante: • *Capitalismul monopolist în România*, Editura Politică, București, 1962 • *Industrializarea României*, Editura Meridiane, București, 1967 • *Problema contradicției în economia socialistă*, Editura Politică, București, 1973 • *Dicționar de Economie Politică*, Editura Politică, București, 1974 • *Economia protecției mediului natural*, Editura Politică, București, 1976 • *The Problem of the Industrial Revolution in Romania, in Southeastern Europe*, Arizona, U.S.A., 1976. • *Acumularea primitivă a capitalului în România*, București, Editura Academiei Române, 1991 • *Principiul ecologic în știința economică*, București, Editura Academiei Române, 1993 • *Dileme ale tranziției la economia de piață*, București, Editura A.G.E.R., *Economistul*, 1992 • *Reforma economică, în folosul cui?* București, Editura Economică, 1993 • *Reforma și redresare economică*, București, Editura Economică, 1995 • *Învățăminte ale tranziției economice în România*, București, Editura Economică, 1997 • *Istoria economică a României* • *Probleme ale metodologiei de cercetare în știința economică*, București, Editura Economică, 1998 • *Istoria gândirii economice românești. Studii*, București, Editura Economică, 1999.

Problema monopolurilor în opera sa orală

Conf.univ.dr. Aurelian Virgil BĂLUȚĂ

Pentru generațiile aflate astăzi la maturitate deplină în cariera profesională de economist, numele profesorului Nicolae N. Constantinescu (1920-2000) era bine cunoscut în vremea studenției. O lungă perioadă de timp a contribuit la formarea specialiștilor ca un adevărat mentor.

În calitate de dascăl punea mereu accentul pe elementele de conținut ale pregătirii. Poate să pară ciudat, dar și astăzi îmi vin în minte, pentru că sunt încă aplicabile, lecțiile sale din anii 80 ai secolului XX. După 1990 a continuat să scrie, atenționând asupra unor capcane pe care istoria ni le întindea. Tot ce a predat și tot ce a scris rămâne valabil. Avea capacitatea de a dezvolta acele teme de mare interes pe care ideologia nu le putea integra, dar pe care istoria gândirii economice le-a validat ulterior: protecția mediului, teoriile legate de muncă, luarea deciziilor pe baza realității economice și a unor mecanisme de cointeresare, primatul interesului național în politica economică, metodologia cercetării din știința economică, funcționarea monopolurilor, aducerea sau redarea în circuitul științific a contribuției unor mari economiști români etc.

Ne-am bucurat o perioadă de timp de sprijinul domnului Profesor Nicolae N. Constantinescu în activitatea Fundației *România de Mâine* și a Universității *Spiru Haret*. Unele dintre ideile mari care au figurat în actele statutare și în documentele de program ale Fundației *România de Mâine* au fost redactate și prin contribuția domniei sale. Se implica în orice proiect mare care sprijinea educația.

Cunoașterea istoriei economice și a evoluției doctrinelor economice era un element esențial în pregătirea studenților economiști. În anul 1960 (da, nu este o eroare, 1960!) era retipărită în România lucrarea de referință a lui Adam Smith *Avuția națiunilor* cu o prefață a profesorului Nicolae N. Constantinescu. Este un paradox, dar studenții economiști de atunci îl cunoșteau mai bine pe Adam Smith, fondatorul liberalismului economic, decât cei de astăzi. Pomind de la înțelegerea ipotezelor teoriei lui Adam Smith ajungeam la realitățile economice ale lumii de atunci, ca de altfel și de astăzi, în care libera concurență este limitată de monopoluri și restricții. În conținutul cursurilor eu am inclus mereu acele restricții instituționalizate care operează împotriva afacerilor și limitează concurența liberă.

Tema monopolurilor este mai importantă decât credem, iar lecțiile de economie de atunci ale profesorului N.N. Constantinescu pot să dobândească o aplicare operațională. Toți cei care intră în contact cu unități de tip monopolist, indiferent dacă sunt salariații acestora sau ai partenerilor de afaceri ai unităților de tip monopolist trebuie să înțeleagă modul de funcționare a economiei și societății în aceste condiții.

Încă de atunci profesorul Nicolae N. Constantinescu ne spunea că monopolurile sunt o realitate obiectivă a lumii de astăzi și că revenirea la libera concurență descrisă de Adam Smith este o utopie. Monopolurile sunt parte din viața noastră de zi cu zi. Monopolurile nu sunt nici bune, nici rele. Există însă unele organizații cu poziție de monopol care respectă legea și altele care nu o respectă. Aceasta era atunci, este și acum, esența realității din lumea care ne înconjoară.

Frumusețea prelegerilor ne ajută să păstrăm vie într-un colț al sufletului informația primită cu acea ocazie. La anumite momente cheie, când informația respectivă devine utilă pentru decizii din activitatea curentă, sufletul ajutat creierul să reia informația respectivă. Așa mi s-a întâmplat și mie în luna februarie a acestui an. La Compania Națională Poșta Română, unde am primit recent mandatul de director economic, discutăm o problemă de prețuri. O colegă mai tânără, dar cu experiență în domeniul respectiv, îmi atrage atenția că nu putem utiliza în problema prețului la noile servicii raționamentele de pe piața privată liberă. Intrăm astfel sub incidența legislației privind discriminarea clienților.

În secunda respectivă, lecția profesorului Nicolae N. Constantinescu s-a derulat cu viteză în zona operațională a cugetului meu. Parcă vedeam în mici fracțiuni de secundă explicațiile sale de la curs pe baza experienței din țările cu economie avansată. Avea informații de la Joan Robinson (1903-1983, una dintre cele mai apreciate femei economiste, de orientare post-keynesistă, din Marea Britanie) privind rezultatele studiilor sale asupra funcționării economiei în condițiile competiției imperfecte, dar și asupra modului în care Margaret Thatcher, Premierul ultraliberal al Marii Britanii (1979-1990), controla firmele cu poziție de monopol. Acele reguli care se aplicau atunci în Marea Britanie sunt valabile astăzi în România.

Cuvintele profesorului Nicolae N. Constantinescu cuprinzând sintagma *monopolurile - realități obiective ale lumii de astăzi* ne ajută să înțelegem funcția diferitelor organizații de acest tip. Să ne gândim puțin ce înseamnă astăzi pentru viața părinților și bunicilor noștri sosirea poștaşului cu pensia care le asigură veniturile de zi cu zi, sau funcționarea telefonului mobil, care le permite să țină legătura cu uneori foarte ocupații lor copii sau nepoți.

Este oare mai ușoară viața managerilor sau a salariaților la firmele cu poziție de monopol? Nu, în niciun caz! Așa cum învățăm încă de atunci, costul resurselor (factorilor) este negociabil, deci variabil, în timp ce prețul de vânzare este strict controlat. Viața m-a dus în situația să validez în practica anului 2020 ceea ce învățasem în 1982 de la un profesor vizionar.

ASIGURAREA RESURSELOR UMANE, MATERIALE ȘI FINANCIARE ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ

Resursele umane

Resursele umane necesare funcționării Sistemului Național se asigură prin intermediul autorităților și instituțiilor administrației publice centrale și locale.

Personalul Inspectoratului General, centrelor operaționale și al centrelor operative este investit cu exercițiul autorității publice, pe timpul și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, în limitele competențelor stabilite prin lege.

Numărul de posturi al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență se stabilește prin organigrama și regulamentul de organizare și funcționare ale acestuia, aprobate prin hotărâre a Guvernului, și se asigură prin redistribuire în cadrul numărului de posturi aprobat Ministerului Afacerilor Interne prin legile bugetare anuale.

Numărul de posturi pentru centrele operaționale din structura serviciilor de urgență profesionale județene și al municipiului București se stabilește prin ordin al ministrului Administrației și Internelor la propunerile prefecturilor.

Numărul de posturi pentru centrele operative cu activitate permanentă se stabilește prin ordin al miniștrilor respectivi.

Resursele materiale

Cheltuielile curente și de capital ale Inspectoratului General se finanțează de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Administrației și Internelor.

Cheltuielile curente și de capital ale centrelor operaționale din structura serviciilor publice comunitare profesionale se finanțează din bugetul Ministerului Administrației și Internelor și/sau din bugetele consiliilor județene, respectiv al Consiliului General al Municipiului București, pe baza normelor aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Cheltuielile curente și de capital ale centrelor operative se finanțează, după caz, din bugetele ministerelor respective sau din bugetele locale, pe baza normelor aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Achiziționarea bunurilor și serviciilor necesare funcționării Sistemului Național se face conform legislației în vigoare.

Resursele financiare

Fondurile bănești pentru realizarea și desfășurarea activităților de management al situațiilor de urgență la nivel central și local se asigură din bugetul de stat și/sau din bugetele locale, după caz, precum și din alte surse interne și internaționale, potrivit legii.

Salariizarea și alte drepturi ale personalului din centrele operaționale se stabilesc și se acordă potrivit prevederilor legale prevăzute pentru personalul încadrat în Inspectoratul General, respectiv în serviciile de urgență profesionale.

Salariizarea și alte drepturi ale personalului din centrele operative cu activitate permanentă se stabilesc și se acordă potrivit prevederilor legale prevăzute pentru funcționarii publici din ministerele respective.

Finanțarea acțiunilor de înlăturare a efectelor și consecințelor situațiilor de urgență se efectuează potrivit legii.

Finanțarea participării Ministerului Apărării Naționale la acțiunile de înlăturare a efectelor și consecințelor situațiilor de urgență se asigură de la bugetul de stat, printr-un capitol/subcapitol bugetar distinct.

Sanctiuni

Nerespectarea prevederilor legale atrage răspunderea administrativă, contravențională sau penală, după caz.

Constituie contravenții următoarele fapte:

- neconstituirea comitetelor pentru situații de urgență;
- neconstituirea centrelor operative pentru situații de urgență;
- neelaborarea regulamentelor privind gestionarea situațiilor de urgență specifice tipurilor de riscuri;
- neelaborarea planurilor pentru asigurarea resurselor necesare gestionării situațiilor de urgență;
- neîntocmirea planurilor de evacuare;
- neîntocmirea planurilor de intervenție și de cooperare;
- netransmiterea mesajelor de avertizare a populației despre declararea stării de alertă în cazul situațiilor de urgență sau pentru evacuare.

Sanctiunile contravenționale se aplică persoanelor fizice sau juridice, după caz.

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către personalul Inspectoratului General și al serviciilor publice comunitare profesionale cu atribuții de îndrumare, control și constatare a încălcării prevederilor legale, anume desemnat de inspectorul general.

Contravențiilor le sunt aplicabile prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Expert media Florin FĂINIȘI

INFOLex
POCA/491/2020
www.infolex.ro

www.poca.ro